

Kymmenen askelta kohti toimivaa kodin ja koulun yhteistyötä

KIRJAUKSISTA KÄYTTÄNTÖÖN

**Jokainen koulu, opettaja ja rehtori
tekee yhteistyötä vanhempien kanssa.
Voisivatko vanhemmat
olla entistä vahvempi voimavara
ja resurssi kouluyhteisössä?**

Työkalu koululle kodin ja koulun yhteistyön kehittämiseen

- Auttaa pohtimaan kodin ja koulun yhteistyön kehittämisen tarvetta ja ottamaan askelia kohti toimivampaa yhteistyötä
- Jokaisessa luvussa käsitellään yhtä kodin ja koulun yhteistyön teemaa tsekkauslistan, tiedon ja toimintavinkkien avulla. Viimeisessä luvussa kootaan oman koulun kodin ja koulun yhteistyön kehittämisen tarpeet ja tehdään suunnitelma niiden toteuttamiseksi.
- Työkalua voivat käyttää sekä koulun henkilökunta että vanhemmat. Eri osapuolten näkemykset on hyvä koota yhteen kodin ja koulun yhteistyön kehittämisen pohjaksi.

SISÄLLYS

Kymmenen askelta kohti toimivaa kodin ja koulun yhteistyötä

1	KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖN JOHTAMINEN	SIVU 4
2	YHTEISET PERIAATTEET JA TOIMINTATAVAT	SIVU 5
3	AVOIN JA VANHEMMAT TERVETULLEEKSI TOIVOTTAVA TOIMINTAKULTTUURI	SIVU 7
4	VANHEMPIEN OSALLISUUS KOULUSSA	SIVU 9
5	TOIMIVA VIESTINTÄ	SIVU 12
6	VUORO-VAIKUTTEISET VANHEMPAIN-ILLAT JA MUUT TAPAHTUMAT	SIVU 15
7	VANHEMPAIN-TAPAAMISET	SIVU 18
8	VANHEMPAIN-TOIMINTAA LUOKASSA JA KOULUSSA	SIVU 20
9	YHDEN-VERTAISUUS KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖSSÄ	SIVU 23
10	MEIDÄN KOULUN KEHITTÄMISTAVOITTEET	SIVU 26

Suomen Vanhempainliitto 2020

1. Kodin ja koulun yhteistyön johtaminen

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Rehtori kannustaa koulun henkilökuntaa ja vanhempia yhteistyöhön.
- ✓ Vanhempien osallisuus toteutuu koulun rakenteissa.
- ✓ Opettajat ja koulun muu henkilökunta saavat tukea ja välineitä vanhempien kohtaamiseen sekä kodin ja koulun yhteistyön toteuttamiseen.
- ✓ Kodin ja koulun yhteistyön toteutumista arvioidaan.

Rehtori tai johtaja ovat avainasemassa kotien kanssa tehtävän yhteistyön suunnittelussa ja toteutuksessa.

2. Yhteiset periaatteet ja toimintatavat

Vaikka jokainen koulu ja opettaja tekee kodin ja koulun yhteistyötä omalla tavallaan, toimintatapojen tulee olla riittävän yhtenäisiä ja perustua yhteistyötä ohjaaviin asiakirjoihin.

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Koulussa tunnetaan opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisen opetussuunnitelman kodin ja koulun yhteistyötä koskevat linjaukset.
- ✓ Koulussa keskustellaan kodin ja koulun yhteistyön tarkoituksesta, tavoitteista ja yhteistyötä ohjaavista periaatteista.
- ✓ Koulussa on yhteisesti sovitut toimintatavat, miten kodin ja koulun yhteistyötä tehdään ja kuinka vanhempia kohdataan.
- ✓ Kodin ja koulun yhteistyön keskeiset teemat ja toteuttamistavat kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.
- ✓ Kodin ja koulun yhteistyötä suunnitellaan ja kehitetään yhdessä vanhempien kanssa.

3. Avoin ja vanhemmat tervetulleeksi toivottava koulun toimintakulttuuri

Avoin ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri sekä kouluyhteisöön kuulumisen kokemus ovat myös vanhemmille tärkeitä ja kannustavat heitä osallistumaan koulun toimintaan.

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Vanhemmat nähdään koulussa voimavarana ja resurssina.
- ✓ Vanhemmille viestitään, että he ovat tervetulleita kouluun.
- ✓ Vanhemmille järjestetään matalan kynnyksen tilaisuuksia osallistumiseen.
- ✓ Koulun toiminnasta viestitään aktiivisesti vanhemmille.
- ✓ Vanhemmat otetaan mukaan kehittämään koulun toimintakulttuuria.

4. Vanhempien osallisuus koulussa

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Koulussa tunnistetaan vanhempien osallisuuden tasot: oppilas, luokka, koulu ja kunta.
- ✓ Vanhemmat ovat aktiivisesti mukana oman lapsen koulunkäyntiin liittyvissä keskusteluissa, suunnittelussa ja päätöksissä.
- ✓ Koulussa kannustetaan ja tuetaan luokkatason vanhempain toimintaa.
- ✓ Koulussa toimii vanhempainyhdistys, vanhempain toimikunta tai vastaava.
- ✓ Vanhemmat ovat mukana kehittämässä koulun toimintaa.

Kun vanhemmat otetaan mukaan kouluyhteisöön, he sitoutuvat tukemaan koulun tavoitteita ja toimintaa.

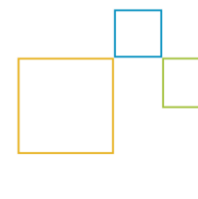

5. Toimiva viestintä

Koulussa on hyvä olla yhteiset linjaukset siitä, miten viestintää toteutetaan.

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Kodin ja koulun välinen viestintä on suunnitelmallista.
- ✓ Koulussa on yhteiset viestinnän linjaukset ja niitä noudatetaan.
- ✓ Vanhempien näkemyksiä kuullaan ja huomioidaan koulun viestintää suunniteltaessa.
- ✓ Vanhempien kanssa keskustellaan ja sovitaan yhteisistä viestinnän pelisäännöistä.
- ✓ Viestinnässä huomioidaan perheiden moninaisuus ja sen mukanaan tuomat haasteet.

6. Vuorovaikutteiset vanhempainillat ja muut tapahtumat

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Koulussa pohditaan vanhempainiltojen tarkoitusta ja tavoitteita.
- ✓ Vanhempainilloissa käytetään aikaa toisiin tutustumiseen.
- ✓ Vanhempainillat ovat vuorovaikutteisia ja vanhempien osallisuutta vahvistavia.
- ✓ Vanhemmat voivat vaikuttaa vanhempainiltojen sisältöihin.
- ✓ Vanhempainiltojen lisäksi koulussa on muita tilaisuuksia ja tapahtumia, joihin vanhemmat kutsutaan mukaan.

Parhaimmillaan vanhempainilloissa ja muissa tilaisuuksissa tutustutaan toisiin, keskustellaan, tehdään yhdessä ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä.

7. Vanhempaintapaamiset

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Koulussa on yhteiset käytännöt vanhempaintapaamisten järjestämisestä.
- ✓ Jokaisen oppilaan vanhemmalle tarjotaan mahdollisuus keskustella lapsen opettajan kanssa vähintään kerran lukuvuodessa.
- ✓ Keskusteluaikoja tarjotaan eri aikaan päivästä.
- ✓ Vanhemmilla on mahdollisuus valmistautua keskusteluun etukäteen.

Vanhempien näkökulmasta on tärkeää päästä säännöllisesti keskustelemaan lapsesta ja lapsen koulunkäynnistä opettajan kanssa.

8. Vanhempain toiminta luokassa ja koulussa

Vanhempain toiminta on vanhempien järjestämää vapaaehtoistoimintaa. Se on avointa kaikille vanhemmille ja sitä tehdään koulun tai luokan kaikkien lasten hyväksi.

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Koulu tarjoaa vanhemmille mahdollisuuksia tutustua toisiinsa.
- ✓ Koulussa kannustetaan vanhempia vanhempain toimintaan ja tuetaan vanhempia sen käynnistämässä.
- ✓ Koulu tarjoaa puitteet ja tilat vanhempain toiminnalle.
- ✓ Vanhempain toiminnan tavoitteista ja tarpeista keskustellaan yhdessä vanhempien kanssa.
- ✓ Koulussa on vanhempain yhdistys tai vastaava.
- ✓ Koulu tekee aktiivista yhteistyötä vanhempain yhdistyksen kanssa.

9. Yhdenvertaisuus kodin ja koulun yhteistyössä

Jokaisen vanhemman tulee kokea tulevansa kuulluksi ja kohdatuksi lapsensa koulussa riippumatta hänen tai lapsensa kieli- ja kulttuuritaustasta, tuen tarpeesta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tms.

TSEKKAUSLISTA

- ✓ Koulussa tunnustetaan perheiden moninaisuus.
- ✓ Kodin ja koulun yhteistyössä huomioidaan perheiden erilaiset tarpeet (esim. eri kieli- ja kulttuuritaustaiset vanhemmat, erityislapsiperheet).
- ✓ Koulun henkilökunnalla on osaamista kohdata erilaisia vanhempia ja heidän lapsiaan.
- ✓ Koulun viestintä on saavutettavaa ja se huomioi erilaiset perheet.
- ✓ Vanhemmille suunnatut tapahtumat ja tilaisuudet ovat esteettömiä.

10. Meidän koulun kehittämistavoitteet

Miten kodin ja koulun yhteistyötä tulisi teidän koulussanne kehittää? Tavoitteet voivat olla pieniä tai suuria.

- Kirjatkaa ylös koulunne kehittämistarpeet ja konkreettiset kehittämistavoitteet
- Tehkää suunnitelma niiden toteuttamisesta (mitä, milloin, miten, kuka). Toimien kirjaaminen koulun lukuvuosisuunnitelmaan vahvistaa sen toteutumista.
- Vanhemmat / vanhempainyhdistys kannattaa ottaa kehittämiseen mukaan. Myös heille on tärkeää antaa vastuuta kehittämisessä.
- Työkalu löytyy Suomen Vanhempainliiton [verkkosivuilta](#) ja on vapaasti käytettävissä
- Yhteistyössä Förbundet Hem och Skola i Finland ja Opetushallitus

Kiitos!

Tuija Metso
Erityisasiantuntija
tuija.metso@vanhempainliitto.fi
+358 44 755 1371

